

**EEN
BOEK
VOL
HUITZEN**

**PIETER
VAN EENOGE**

**JULIE
DE
GRAAF**

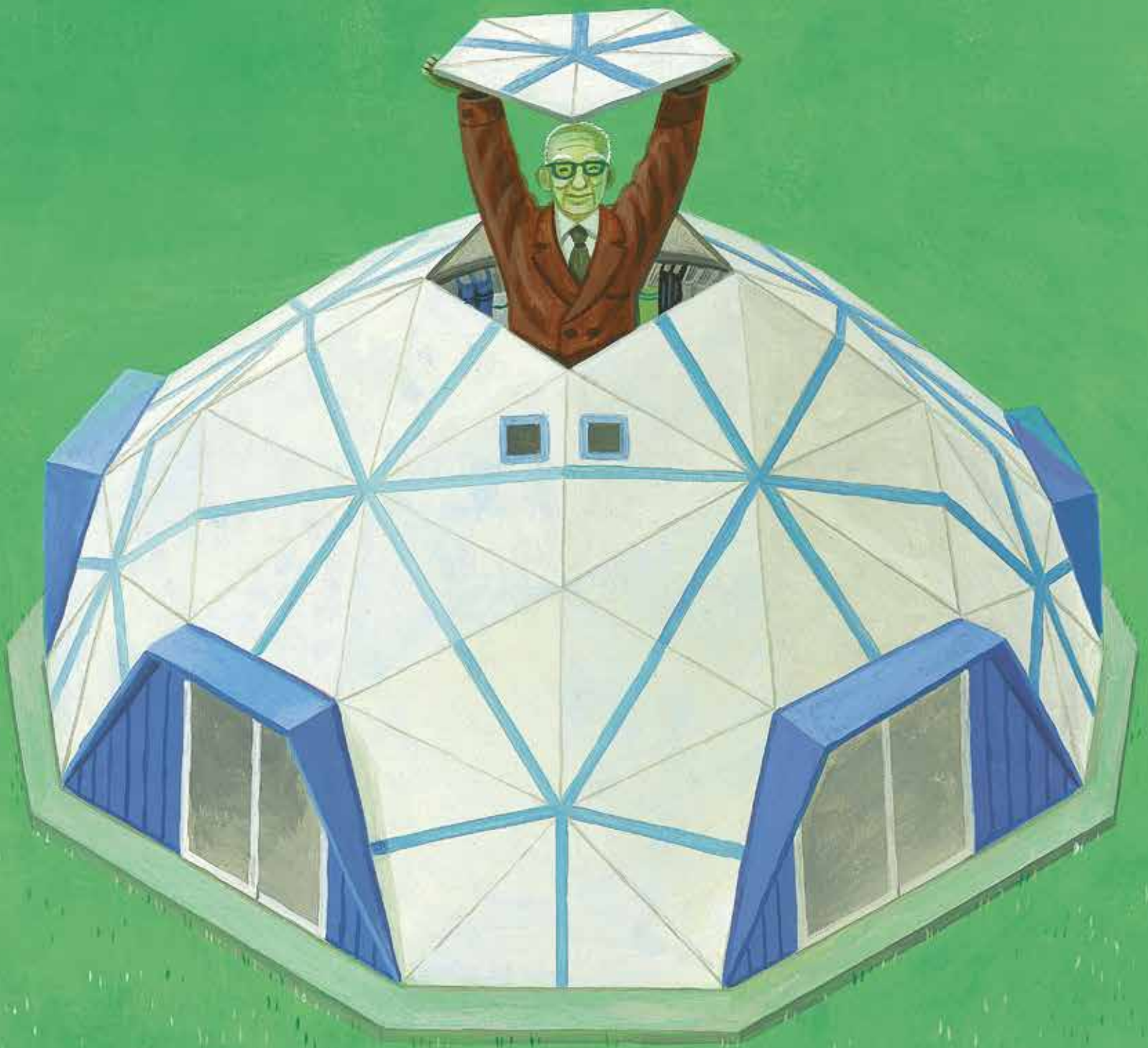

BOUWEN MET DE NATUUR

Een van de oudste en meest logische manieren om een huis te bouwen, is om het te maken van materiaal dat in de buurt ligt. In het geval van de Inuit, de oorspronkelijke bewoners van het Hoge Noorden in Canada en Groenland, is dat sneeuw. Heel veel sneeuw. De Inuit maken er harde bouwblokken van die ze op elkaar

stapelen tot een superstevige koepelvormige hut: een igloo. Wist je dat igloo's vanbinnen best wel warm kunnen worden? Sneeuw isoleert namelijk heel goed. Je kunt er zelfs een klein vuurtje in stoken! De sneeuw aan de binnenkant smelt dan een beetje, maar vriest meteen weer aan, waardoor de igloo nog steviger wordt.

De Amerikaanse architect **Richard Buckminster Fuller** maakte een andere koepelvormige bouwvorm populair. In 1953 ontwierp hij zijn eerste geodetische koepel. (Dat is een ingewikkelde naam voor een zelfdragende bolvormige constructie van driehoekige vlakken.) Fullers eerste *dome home* – zo noemde hij zijn ontwerp – bestond uit zestig houten driehoeken. Hij zette hem trouwens niet zelf in elkaar, dat liet hij over aan studenten

van de universiteit waar hij toen les gaf. Het bijzondere aan een geodetische koepel is dat het ontwerp helemaal om balans draait: door lichte materialen te gebruiken die makkelijk in elkaar kunnen worden gezet, kun je een heel stevig bouwwerk maken. Fuller bestudeerde jarenlang bijennesten en andere natuurlijke bouwwerken om tot deze vorm te komen.

GEODETISCHE KOEPEL

DE BOEL OP STELTEN

Midden in Myanmar ligt het grote Inlemeer, en op dat meer woont de Intha-stam. Deze vissende volksstam bouwt al eeuwenlang paalwoningen in het water. Dat is slim, want in het tropische klimaat van Myanmar zit je op het water overdag iets koeler en blijft de warmte 's avonds als het afkoelt juist wat beter hangen.

Het Intha-dorp Ywama bestaat niet uit straten, maar uit kanalen en groente wordt er verbouwd in drijvende moestuinen. De paalwoningen zijn gemaakt van bamboe, dat is lekker licht en laat verkoelende briesjes door. Ook de metershoge palen zijn van bamboe en moeten iedere vijftien jaar worden vervangen om te zorgen dat ze niet verrotten.

De Zwitserse architect **Albert Frey** en zijn Amerikaanse collega **Lawrence Kocher** ontwierpen in 1933 een paalwoning op het land. Ze zochten naar manieren om te bouwen met goedkope materialen en bedachten een vakantiewoning van houten palen, met daaromheen een stevig katoenen doek gewikkeld als muren. (Eigenlijk zoals een tent, maar dan wel een erg luxueuze tent.)

Het *Canvas Weekend House* was voor die tijd supermodern en opvallend handig ingedeeld. Op de grond, tussen de palen, was er plek om te spelen of een auto te parkeren. Op de palen was er een verdieping om te slapen, en daarbovenop een dakterras om te luieren en te zonnebaden.

CANVAS WEEKEND HOUSE

ALLES IN ÉÉN

Net na WOII vroeg Frankrijk de Zwitserse architect **Le Corbusier** om een gebouw te maken waarin veel mensen konden wonen. Hij bedacht een soort complete stad in één pand. Zijn idee was dat de inwoners zich verbonden zouden voelen en voor elkaar en voor het gebouw zouden zorgen. *Unité d'habitation*, 'Wooneenheid', werd gebouwd in het Franse Marseille. De bewoners noemden het *la cité radieuse*, 'de stralende stad'. Het gebouw telt twaalf verdiepingen, biedt woonruimte aan 1600 mensen en heeft overdekte winkelstraten en een gemeenschappelijk dakterras. Ruim zeventig jaar later straalt de stad nog altijd: de appartementen en winkels zijn nog in gebruik en toeristen kunnen logeren in hotel *Le Corbusier* of eten in restaurant *De buik van de architect*.

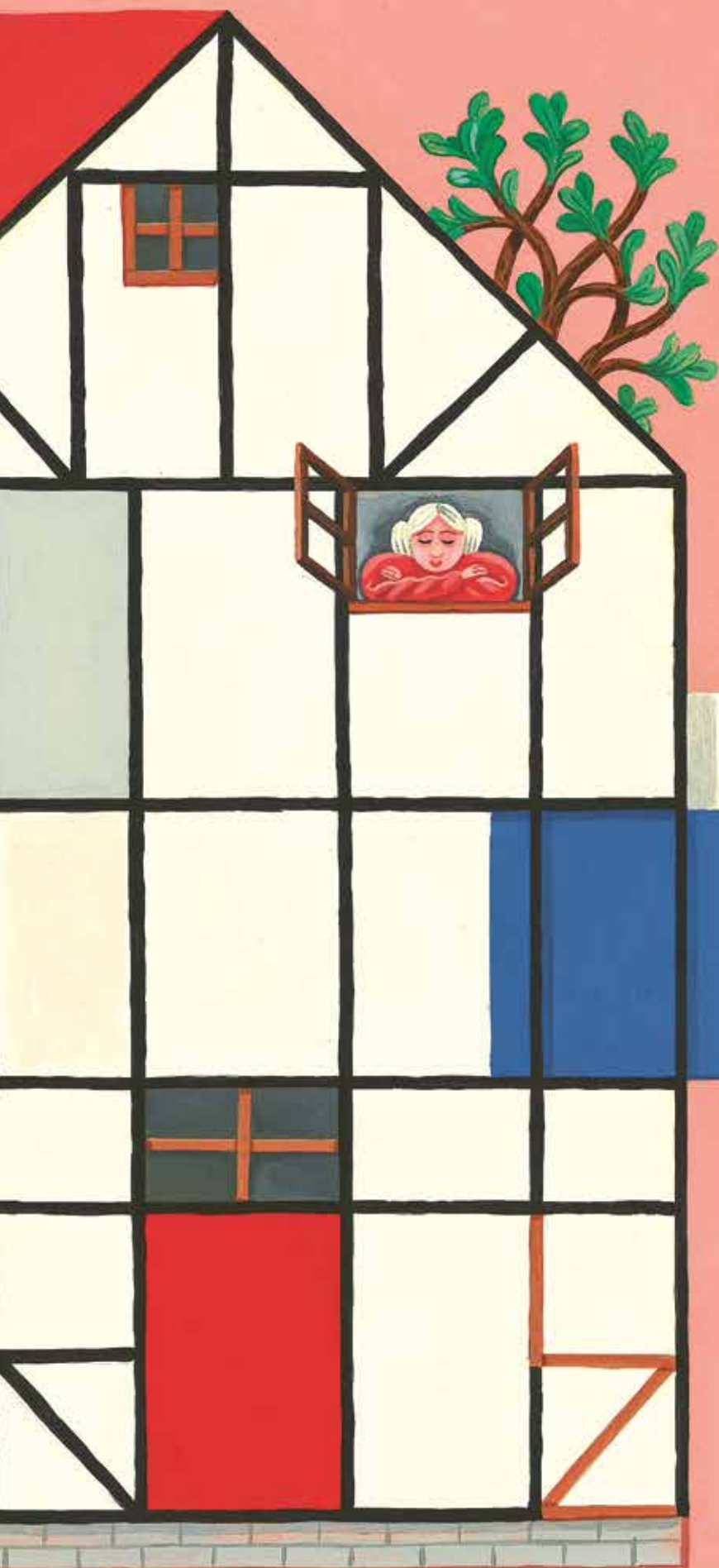
Ook aan de andere kant van de wereld werd rond 1950 een gigantisch wooncomplex gebouwd. De Verenigde Staten lieten een grote betonnen flat bouwen in het stadje Whittier, Alaska. Naast appartementen huisvest *Begich Towers* een supermarkt, wasserette, ziekenhuis, politiebureau, postkantoor, gemeentehuis en sportschool.

UNITÉ D'HABITATION

BEGICH TOWERS

VAKKEN EN VLAKKEN

Zevenhonderd jaar geleden vond je over heel Europa vakwerkhuisen. Die hebben een constructie van houten balken, met een vulling van – daar is ie weer – adobe. Met al die vlakken hebben ze wel wat weg van een Mondriaan-schilderij. En dat is niet toevallig. De wereldberoemde schilder **Piet Mondriaan** woonde lang in het Nederlandse Winterswijk, waar vroeger prachtige vakwerkhuisen stonden.

Strakke lijnen zijn typisch voor De Stijl, een belangrijke kunststroming waar Mondriaan bij hoorde. Kunstenaars van De Stijl gebruikten alleen de kleuren rood, geel, blauw of grijs, wit en zwart.

Een andere aanhanger van De Stijl was architect en meubelmaker **Gerrit Rietveld**. Hij werd in 1924 door kunstenaar **Truus Schröder** gevraagd om samen een huis te ontwerpen in Utrecht. Voor het *Rietveld Schröderhuis* bedacht Rietveld slimmigheidjes, zoals een open bovenverdieping met schuifpanelen om er drie slaapkamers van te maken. Tussen Rietveld en Schröder klikte het niet alleen op werkgebied... De twee werden al snel verliefd, maar Rietveld was al getrouwd en bleef bij zijn vrouw wonen. Wel gebruikte hij de benedenverdieping van het *Rietveld Schröderhuis* als atelier. Ruim dertig jaar later, toen zijn vrouw was overleden, trok hij alsnog bij Schröder in.

MATERIAAL 4-5

IGLO 6
◆ Canada & Groenland

GEODETISCHE KOEPEL 7
Richard Buckminster Fuller
◆ Woods Hole, VS, 1953

MAISON DE VERRE 8
Bernard Bijvoet & Pierre Chareau
◆ Parijs, Frankrijk, 1928-1932

FLESSENHUIS 9
Tom Kelly
◆ Rhyolite, VS, 1905 & Yelwa, Nigeria

HILL HOUSE 10
Charles Rennie Mackintosh & Margaret Macdonald
◆ Helensburgh, Schotland, 1902-1903

THE HILL HOUSE BOX 11
Carmody Groarke
◆ Helensburgh, Schotland, 2019

WONING VAN WASSENHOVE 12
Juliaan Lampens
◆ Sint-Martens-Latem, België, 1972-1974

WOONBOOT 13
◆ Nederland

BLOKHUT 14
◆ Noord-Amerika & Scandinavië

PAPER LOG HOUSE 15
Shigeru Ban
◆ Kobe, Japan, 1995

ADOBE HUIS 16

EXPERIMENTAL HOUSE 17
Hugo Alvar Henrik Aalto
◆ Muuratsalo, Finland, 1952-1954

VORM 18-19

PAALWONING 20
◆ Inlemeer, Myanmar

CANVAS WEEKEND HOUSE 21
Albert Frey & Lawrence Kocher
◆ Northport, VS, 1933-1934

PUBERHUT 22
◆ Cambodja

PENTHOUSE 23
◆ New York City, VS

BIJENKORFHUIZEN 24
◆ Kameroen, Syrië, Turkije

MAISON VERLEY 25
Henri Mouette & Pierre Székely
◆ Sebourg, Frankrijk, 1971-1972

FALE SAMOA 26
◆ Samoa

GLASS HOUSE 27
Philip Johnson
◆ New Canaan, VS, 1949

STACARAVAN 28
◆ Wereldwijd

DRAAGBAAR HUIS 29
Liu Lingchao
◆ China, 2008

MODULAIRE HUIZEN 30-31
◆ Wereldwijd
Bovenaan: Futuro House, Matti Suuronen, 1968
DO-Bausystem, J.C. Ventalon & A. Sklenar, 1971
Onderaan: Kugelhaus, Johann W. Ludowici, 1958
Plastic Modular House, Wight Plastics, 1971
Hexacube, G. Candilis & A. Blomstedt, 1972
Maison Plastique I2E, Atelier 4, 1971

FACE HOUSE 32
Kazumasa Yamashita
◆ Kyoto, Japan, 1974

THE PINEAPPLE 33
John Murray
◆ Airth, Schotland, 1761

SHOE HOUSE 33
Mahlon Haines
◆ Hellam Township, VS, 1948

LOCATIE

34-35

UNITÉ D'HABITATION Le Corbusier ◆ Marseille, Frankrijk, 1947-1952	36
BEGICH TOWERS ◆ Whittier, VS, 1953-1957	37
COFFIN HOUSES ◆ Hong Kong	38
KERET HOUSE Jakub Szczęsny ◆ Warschau, Polen, 2012	39
CAST IRON HOUSES ◆ New York City, VS	40-41
KRAAKPAND	42
LA FÁBRICA Ricardo Bofill ◆ Barcelona, Spanje, 1973-1975	43
BACK-TO-BACK HOUSES ◆ Engeland, 19de eeuw	44
ZWEEDS BUITENHUIS ◆ Zweden	45

KUNST

46-47

VAKWERKHUIS ◆ Europa, 14de eeuw	48
RIETVELD SCHRÖDERHUIS Gerrit Rietveld & Truus Schröder ◆ Utrecht, Nederland, 1924	49
JACKSON POLLOCK STUDIO ◆ Springs, VS, 1946	50
SPLITTING Gordon Matta-Clark ◆ Englewood, VS, 1974	51
GEKLEURDE HUIZEN VAN TIRUVANNAMALAI ◆ Tiruvannamalai, India	52
MEMPHIS GROUP Ettore Sottsass e.a.	53
PALAIS BULLES Antti Lovag ◆ Théoule-sur-Mer, Frankrijk, 1975-1989	54-55
WOONBLOK ◆ Sovjet-Unie	56
TIÉBÉLÉ HUT ◆ Tiébélé, Burkina Faso	57
E-1027 Eileen Gray ◆ Roquebrune-Cap-Martin, Frankrijk, 1926-1929	58
CABANON DE VACANCES Le Corbusier ◆ Roquebrune-Cap-Martin, Frankrijk, 1951	59